Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2026/1698

13.7.2026

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) 2026/1698

av den 10 juli 2026

om ekonomiskt krisstöd till de jordbrukssektorer som drabbats av allvarliga klimathändelser och naturkatastrofer i Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 ([1]), särskilt artikel 221.1, och

av följande skäl:

(1) Under våren och sommaren 2025 drabbades Kroatien av flera allvarliga klimathändelser. Växtperioden började med två köldperioder med frost, i mitten av mars och början av april. Under samma period förekom även överskotts-nederbörd och torka som påverkade avkastningen av vissa grödor. Den kombinerade effekten av dessa motgångar orsakade stora skador på produktionen av plommon, av hasselnötter, på vinodlingar, av alfalfa och av sockerbetor.

(2) Under sommaren 2025 drabbades Cypern av svår torka som orsakades av brist på nederbörd och extrem värme. Regnbristen märktes redan i maj. Den svåra torkan fick oåterkalleliga konsekvenser för flera jordbrukssektorer och jordbruksgrödor och ledde till en betydande minskning av produktionen av citrusfrukter, av bananer, av fikon, av granatäpplen, av kaktusfikon, på vinodlingar, av olivolja och bordsoliver, av spannmål, av fodergrödor och av biodlingsprodukter. Den ledde också till betydligt högre foderkostnader för nötkreatur, får och getter.

(3) I januari och februari 2026 drabbades Portugal av stormen Kristin. Det mycket kraftiga regnet, de starka vindarna och de höga vågorna ledde till översvämningar och allvarliga väderhändelser som förstörde jordbruksmark och infrastruktur. Stormen orsakade stora förluster i jordbruksproduktionen. De omfattande skadorna där stormen drog fram påverkade produktionen av jordbruksgrödor, olivolja och bordsoliver, frukt och grönsaker och drabbade vinsektorn och djurhållningssektorn.

(4) Under sommaren 2025 drabbades Rumänien av allvarliga klimathändelser i form av extrem torka, som började i juni och fortsatte långt in i augusti, med upprepade värmeböljor. Det mycket varma och torra vädret inträffade under den period då grödorna färdigutvecklas, vilket orsakade stora skador på majs och solrosor.

(5) Under våren 2025 drabbades Slovenien av två köldperioder i mars och april, med temperaturer under fryspunkten på flera platser. Den kombinerade effekten av dessa två frostknäppar i början av växtperioden orsakade stora skador på produktionen av äpplen.

(6) De omfattande skador som de allvarliga klimathändelserna och naturkatastroferna har orsakat jordbruket och den därav följande inkomstförlusten för de drabbade jordbrukarna i Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien äventyrar jordbruksföretagens lönsamhet i dessa medlemsstater.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(7) En undantagsåtgärd bör därför antas för att hantera de specifika problem som uppstått till följd av de allvarliga klimathändelserna och naturkatastroferna i Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien.

(8) De omfattande skador och ekonomiska förluster för jordbruksproducenterna som orsakats av allvarliga klimathändelser och naturkatastrofer utgör ett specifikt problem i den mening som avses i artikel 221 i förordning (EU) nr 1308/2013 och kan inte hanteras genom åtgärder som vidtas i enlighet med artiklarna 219 eller 220 i samma förordning. Situationen är inte direkt kopplad till en identifierad unik marknadsstörning eller en direkt risk för en sådan. Det rör sig inte heller om en situation som kräver åtgärder för att bekämpa spridning av djursjukdomar eller om minskat konsumentförtroende på grund av risker för folkhälsa, djurhälsa eller växtskydd.

(9) Det belopp som ska göras tillgängligt för Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien bör fastställas med särskild hänsyn till medlemsstatens respektive andel inom unionens jordbrukssektor, baserat på nettotaken för direktstöd i bilaga V till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 ([2]), samt konsekvenserna av de allvarliga klimathändelserna och naturkatastroferna i Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien.

(10) Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien bör fördela det ekonomiska krisstödet via de mest ändamålsenliga kanalerna på grundval av objektiva, rättvisa och icke-diskriminerande kriterier med hänsyn till omfattningen av de svårigheter och faktiska ekonomiska skador som drabbar de berörda jordbrukarna, till exempel en minsta procentandel produktionsförluster avseende de sektorer eller grödor som kan få stöd. De bör säkerställa att de drabbade jordbrukarna är de slutliga mottagarna av det ekonomiska krisstödet och bör undvika snedvridning av marknaden eller konkurrensen.

(11) Eftersom de belopp som tilldelas Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien endast kommer att kompensera för en del av de ekonomiska svårigheter som jordbrukarna står inför bör Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien få bevilja kompletterande nationellt stöd till dessa jordbrukare, på de villkor som fastställs i denna förordning.

(12) Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien bör ha flexibilitet att fördela unionens ekonomiska krisstöd enligt vad som krävs för att hantera de drabbade jordbrukarnas svårigheter och de bör därför få kumulera det med annat stöd som finansieras genom Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, dock utan att överkompensera de drabbade jordbrukarna.

(13) För att undvika överkompensation bör Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien ta i beaktande det stöd som beviljas inom ramen för andra nationella stödinstrument eller unionsstödinstrument eller privata försäkringssystem för att hantera de ekonomiska förlusterna.

(14) Eftersom unionens ekonomiska krisstöd fastställs i euro är det, för att säkerställa en enhetlig och samtidig tillämpning, nödvändigt att fastställa ett datum för omräkningen till nationell valuta av det belopp som tilldelas medlemsstater som inte har infört euron som nationell valuta, vilket är fallet med Rumänien. Eftersom det inte fastställs någon tidsfrist för inlämning av ansökningarna om ekonomiskt krisstöd i den här förordningen är det lämpligt att betrakta dagen för ikraftträdandet av den här förordningen som den avgörande faktorn för växelkursen för de belopp som anges i den här förordningen vid tillämpningen av artikel 30.3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/127 ([3]).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/127 av den 7 december 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 med bestämmelser om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, avslutande av räkenskaper, säkerheter och användning av euron (EUT L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(15) För att säkerställa att denna undantagsåtgärd är ändamålsenlig bör stödmottagarna snabbt få ekonomiskt krisstöd. Dessutom bör en snabb övervakning av unionens budget samt en uppdaterad uppföljning och effektiv användning av jordbruksreserven säkerställas för att maximera dess tillgänglighet och förbättra kapaciteten att skyndsamt reagera på nya kriser. Det är därför lämpligt att fastställa en tidsfrist inom vilken medlemsstaterna ska betala ut detta stöd till stödmottagarna. Utbetalningar som görs efter denna tidsfrist bör inte berättiga till unionsfinansiering.

(16) Unionen bör därför endast finansiera de utgifter som Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien ådragit sig i enlighet med denna undantagsåtgärd om utbetalningarna gjorts inom en viss tidsfrist. Unionens ekonomiska krisstöd bör därför betalas ut senast den 28 februari 2027.

(17) Eftersom inga utbetalningar som görs efter den 28 februari 2027 kan anses vara stödberättigande bör artikel 5.2 i delegerad förordning (EU) 2022/127, som föreskriver en proportionell minskning av de månadsbetalningar som görs efter tidsfristen, inte tillämpas.

(18) Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien bör överlämna detaljerad information om genomförandet av denna förordning till kommissionen, särskilt en beskrivning av åtgärderna, de kriterier som används för att fastställa vilka jordbrukssektorer och jordbruksgrödor som kan få stöd och vilka geografiska områden som berörs, så att kommissionen kan övervaka effektiviteten av den åtgärd som införs genom denna förordning.

(19) För att säkerställa att jordbrukarna får ekonomiskt krisstöd så snart som möjligt bör Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien genomföra denna förordning utan dröjsmål. Denna förordning bör därför träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

(20) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från kommittén för den samlade marknadsordningen inom jordbruket.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Ekonomiskt krisstöd från unionen till ett sammanlagt belopp på 56 600 000 euro ska göras tillgängligt för Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien för att ge exceptionellt stöd till jordbrukare på de villkor som anges i denna förordning.

2. Unionens utgifter i enlighet med denna förordning får inte överstiga ett totalt belopp på

(a) 4 400 000 euro för Kroatien,

(b) 4 600 000 euro för Cypern,

(c) 30 000 000 euro för Portugal,

(d) 14 800 000 euro för Rumänien,

(e) 2 800 000 euro för Slovenien.

3. Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien ska använda de belopp som anges i punkt 2 för åtgärder som syftar till att kompensera de hårdast drabbade jordbrukarna för ekonomiska förluster som uppstått till följd av allvarliga klimathändelser och naturkatastrofer under 2025 och 2026 och som påverkar jordbruksföretagens lönsamhet.

Följande jordbruksgrödor eller jordbrukssektorer kan få ekonomiskt krisstöd från unionen:

(a) I Kroatien: plommon, hasselnötter, vinodlingar, alfalfa och sockerbetor.

(b) I Cypern: citrusfrukter, bananer, fikon, granatäpplen, kaktusfikon, vinodlingar, olivolja och bordsoliver, spannmål, fodergrödor, biodling, nötkreatur, får och getter.

(c) I Portugal: jordbruksgrödor, olivolja och bordsoliver, frukt och grönsaker, vinsektorn och djurhållningssektorn.

(d) I Rumänien: solrosor och majs.

(e) I Slovenien: äpplen.

4. De åtgärder som avses i punkt 3 ska vidtas på grundval av objektiva, rättvisa och icke-diskriminerande kriterier med hänsyn till de faktiska ekonomiska förlusterna för de drabbade jordbrukarna. Åtgärderna ska vara sådana att utbetalningarna inte orsakar någon snedvridning av marknaden eller konkurrensen.

5. Det ekonomiska krisstöd som ges inom ramen för denna förordning ska begränsas till att kompensera jordbrukare för inkomstförluster som är en direkt följd av skador inom de stödberättigande sektorerna och på produktionen av grödor. Inga andra ekonomiska förluster ska berättiga till stöd enligt denna förordning.

6. Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien ska säkerställa att de ekonomiska fördelarna med unionens ekonomiska krisstöd i sin helhet kommer jordbrukarna till godo om jordbrukarna inte är de direkta mottagarna av stödet.

7. Utgifter som betalas av Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien enligt punkt 2 i samband med utbetalningarna för de åtgärder som avses i punkt 3 ska endast berättiga till ekonomiskt krisstöd från unionen om utbetalningarna görs senast den 28 februari 2027.

8. Vid tillämpningen av artikel 30.3 i delegerad förordning (EU) 2022/127 ska den avgörande faktorn för växelkursen för de belopp som anges i artikel 1.2 d i den här förordningen vara dagen för ikraftträdandet av den här förordningen.

9. Unionens ekonomiska krisstöd enligt denna förordning får kumuleras med annat stöd som finansieras genom Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

10. Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien får bevilja kompletterande nationellt stöd för åtgärder som vidtas enligt punkt 3 upp till högst 200 % av de belopp som anges i punkt 2, på grundval av samma objektiva och icke-diskriminerande kriterier och under förutsättning att utbetalningarna inte orsakar någon snedvridning av marknaden eller konkurrensen eller någon överkompensation. De jordbruksgrödor och jordbrukssektorer som kan få kompletterande nationellt stöd ska vara desamma som de som kan få ekonomiskt krisstöd från unionen. Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien ska betala ut det kompletterande nationella stödet senast den 30 april 2027.

11. För att undvika överkompensation ska Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien, vid beviljandet av stöd enligt denna förordning, ta i beaktande det stöd som beviljas inom ramen för andra nationella stödinstrument eller unionsstödinstrument eller privata system för att hantera de ekonomiska förlusterna i fråga.

Artikel 2

1. Utan dröjsmål och senast den 31 oktober 2026 ska Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien meddela kommissionen följande vad gäller åtgärder som vidtas enligt artikel 1.3:

(a) En beskrivning av de åtgärder som ska vidtas.

(b) De kriterier som används för att fastställa vilka jordbrukssektorer och jordbruksgrödor som kan få stöd och vilka geografiska områden som berörs.

(c) De kriterier som används för att fastställa vilka jordbrukare som är berättigade till det ekonomiska krisstödet samt relaterade belopp.

(d) De metoder och processer som används för att fördela unionens ekonomiska krisstöd mellan jordbrukarna.

(e) Åtgärdernas avsedda effekter när det gäller att kompensera jordbrukare för ekonomiska förluster till följd av förlorad produktion.

(f) Hur det kontrolleras att åtgärdernas avsedda effekter uppnås.

(g) Hur snedvridning av konkurrensen och överkompensation undviks.

(h) Utbetalningsprognosen för unionens utgifter per månad till och med den 28 februari 2027.

(i) Nivån på det kompletterande nationella stöd som beviljas i enlighet med artikel 1.9.

(j) Hur jordbrukarnas stödberättigande kontrolleras och hur unionens ekonomiska intressen skyddas.

2. Senast den 31 juli 2027 ska Kroatien, Cypern, Portugal, Rumänien och Slovenien meddela kommissionen det sammanlagda utbetalade beloppet per åtgärd, uppdelat per ekonomiskt krisstöd från unionen och kompletterande nationellt stöd i tillämpliga fall, antalet och typen av stödmottagare och bedömningen av åtgärdens ändamålsenlighet.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 10 juli 2026.

På kommissionens vägnar
Ursula VON DER LEYEN
Ordförande